

Handläggare
Karolina Landowska
Telefon: 08-508 35 509

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 17 maj 2016

Ärende 9

**Yttrande över remiss av motion (2016:10) av
Johanna Sjö om inrättandet av två nya jobbtorg**
Remiss från kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till
arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar
på remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

En motion har inkommit till kommunstyrelsen från Johanna Sjö (M) om inrättandet av två nya jobbtorg. Motionen har remitterats till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Enligt motionen finns det behov av att öppna ytterligare två nya jobbtorg med särskild fokus på utrikes födda. De två nya jobbtorgen ska enligt motionen arbeta med fokus på utländska akademiker med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina respektive arbeta med nyanlända yrkesarbetare för att underlätta validering av kunskap.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av motionen och de förslag som presenteras. Förvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns skäl att öppna ytterligare jobbtorg eftersom befintliga verksamheter tillgodoser behovet hos gruppen utrikes födda. Detta sker bland annat genom de utbildningar som sfi och vuxenutbildningen erbjuder samt aktiviteter och insatser på jobbtorgen för inskrivna. I övrigt är det Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen av nyanlända att erbjuda validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Bakgrund

I budget 2016 – Ett Stockholm för alla, beskrivs stadens arbetsmarknad som tudelad och att chanserna att få ett arbete skiljer sig mellan stadsdelar och socioekonomiska grupper. Arbetslösheten bland unga, utrikesfödda, för personer med funktionsnedsättning och personer som har kort eller ingen utbildningsbakgrund är fortsatt hög vilket ställer krav på ett aktivt arbete till stöd för arbete, studier och delaktighet. En tydlig svaghet på arbetsmarknaden är att utrikesföddas kompetens inte tas till vara i tillräcklig omfattning. Arbetslösheten är nästan tre gånger så stor hos den utrikesfödda befolkningen. Integration på arbetsmarknaden är enligt budget 2016 en av de viktigaste frågorna för Stockholms utveckling och den framtida kompetensförsörjningen.

Enligt budget 2016 har staden som arbetsgivare stora rekryteringsbehov och ska även vara ett föredöme i att skapa vägar till jobb för utrikes födda. Ytterst handlar det om att ta tillvara den inflyttade kompetensen i staden. Arbetsmarknadsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, utveckla möjligheterna att i stadens traineeprogram erbjuda platser till utrikes födda akademiker inom ramen för Stockholms Intensivsvenska för Akademiker (SIFA).

Etableringsreformen

Arbetsförmedlingen har sedan december 2010 uppdraget att tillhandahålla etableringsinsatser för nyanlända som omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Nyanländas rätt till ersättning regleras i Förordning (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare.

Syftet med lagstiftningen är att underlätta och påskynda målgruppens etablering i arbets- och samhällslivet. Enligt lagen ska insatserna ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka aktivt deltagande i arbets- och samhällsliv. Etableringsplanen ska omfatta högst 24 månader och minst innehålla:

- Utbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen (2010:800),
- Samhällsorientering (2010:1138)
- Aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet. (2014:952).

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag i kraft som innebär ett gemensamt ansvar för mottagandet av nyanlända, lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd i enlighet med det kommunal som framgår av förordningen (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner. Kommunen har ansvar för mottagande, bostadsförsörjning, undervisning i svenska (sfi), samhällsorientering och annan vuxenutbildning, skola, barnomsorg och insatser inom det sociala området samt ett informationsansvar i enlighet med det som gäller samtliga kommuninvånare (Förvaltningslagen, 1986:223). Länsstyrelsen har fastställt fördelningstal för alla kommuner och Stockholms stad ska under 2016 ta emot 2 810 nyanlända på anvisning utöver de nyanlända som själva ordnar ett boende i staden (så kallade EBO).

Arbetsmarknadsförvaltningen har ansvaret för:

- övergripande ansvar för flyktingsamordningen i staden
- arbetsmarknadsinsatser för nyanlända som inte omfattas av etableringen och som uppbär försörjningsstöd eller omfattas av nämndens ansvar för uppsökande verksamhet
- SFI och annan vuxenutbildning
- samhällsorientering för nyanlända
- Duo Stockholm, ett samarbete med Individuell Människohjälp, där möten skapas mellan nyanlända och etablerade svenskar för att skapa en kontakt med det svenska samhället.

Stockholms stad har genom arbetsmarknadsförvaltningen tecknat en lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen avseende arbetet med nyanlända som tillhör etableringen. Den lokala överenskommelsen har upprättats i samverkan med berörda förvaltningar i Stockholms stad. Överenskommelsens syfte är att säkerställa att deltagare i etableringen inte faller mellan stolarna utan att befintliga resurser hos respektive part används så effektivt som möjligt.

Målen med den lokala överenskommelsen är:

- Nyanländas etablering skall bli effektivare och de nyanländas resurser och kompetenser ska bättre tillvaratas.
- Tydliggöra ansvarsområden och effektivisera handläggningen av ärenden.
- Utveckla och gemensamt ta ansvar för insatser riktade till nyanlända.

- Bidra till en gemensam behovsbild och gemensam målsättning gällande insatser för att nå uppsatta mål.
- Definiera aktörernas specifika roller och ansvar samt synliggöra behovet av utvecklings- och kvalitetsarbete.
- Möjliggöra smidigt samarbete och gemensam planering mellan handläggare från Stockholms stad och Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen erbjuder personer inskrivna hos förmedlingen möjlighet till validering av betyg och intyg samt validering av reell kompetens. Vid validering av betyg och intyg bistår Arbetsförmedlingen med översättning av dokumenten innan de skickas till Universitets- och högskolerådet för validering. För validering av betyg och intyg för så kallade reglerade yrken sker valideringen av ansvarig myndighet.

Utöver detta tillhandahåller Arbetsförmedlingen validering för arbetssökande inom några yrkesområden där det finns en efterfrågan på arbetskraft. De som kan komma att bli aktuella för validering är till exempel personer som saknar intyg eller betyg från tidigare arbetslivserfarenhet eller utbildning. För närvarande kan Arbetsförmedlingen anvisa arbetssökande till validering inom områdena bygg och anläggning inklusive måleri, vård och omsorg, industri, detaljhandel, elektriker, yrkesförare, lokalvård, restaurang, livsmedel och bageri.

Ärendet

En motion har inkommit till kommunstyrelsen från Johanna Sjö (M) om inrättandet av två nya jobbtorg. Motionen har remitterats till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Enligt motionen finns det behov av att öppna ytterligare två nya jobbtorg med särskild fokus på utrikes födda. Detta med bakgrund av dels det ökande flyktingmottagandet och dels ett växande utanförskap som främst drabbar unga och utrikes födda. I motionen framförs det att detta ställer högre krav på staden att tillvarata den kompetens som utrikes födda besitter.

Att inrätta ytterligare två nya jobbtorg skulle enligt motionen öka integrationen för utrikes födda samt korta deras väg till arbete. Ett av dessa föreslagna jobbtorg skulle fokusera arbetet på utrikes födda akademiker med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina. Det andra föreslagna jobbtorget skulle istället arbeta med nyanlända yrkesarbetare för validering av kunskap med syfte att denna process ska bli snabbare och korta vägen till den svenska arbetsmarknaden.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Ett nytt jobbtorg inrättas för att arbeta fokuserat med utländska akademiker med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina.
- Ett andra nytt jobbtorg inrättas för att arbeta med nyanlända yrkesarbetare för att underlätta validering av kunskap.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av motionen och de förslag som presenteras.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder idag särskilt stöd till utrikes födda akademiker genom sfi-verksamheterna Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA) och Sfx. På Stockholms Intensivsvenska för Akademiker (SIFA) läser studerande tillsammans med andra med en akademisk examen. Den studerande förbereds för arbete inom sitt utbildningsområde. Den studerande går från nybörjare i svenska till grundläggande behörighet för universitet på ca 1,5 år. Utbildningen är anpassad efter målgruppen akademiker och studietakten intensiv. Inom ramen för SIFA erbjuds tre sfx-utbildningar för ingenjörer, pedagoger, jurister, ekonomer & samhällsvetare. Utöver detta erbjuder Stockholms stad i samverkan med länets övriga kommuner möjlighet att läsa yrkesinriktad sfi, så kallad sfx, för bussförare, företagare, hantverkare, lastbilsförare, medicinsk personal och programmerare.

Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) uppföljning av Sfx visar att åtta av tio tidigare elever befinner sig i egenförsörjning ett till två år efter avslutad Sfx-utbildning. Av de som svarade på enkäten (svarsfrekvens 62 procent) arbetar 48 procent inom sitt yrke, 19 procent inom annat område och 13 procent studerar vidare på högskola eller inom vuxenutbildningen. Uppföljningen omfattade studerande som avslutade sina studier år 2011.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder även yrkesutbildningar för invandrare (YFI) inom ramen för sfi. YFI finansieras av Stockholms stad och Europeiska Socialfonden och är ett samverkansprojekt mellan vuxenutbildningen, sfi och yrkesgymnasier i Stockholms stad. Samverkan sker också med en rad branschföretag inom byggbranschen, restaurangbranschen och inom äldreomsorgen. Målet är att ta fram ett arbetssätt där andraspråkslärare och yrkeslärare samarbetar från första dagen i utbildningen. Yrkesutbildningen, en formell yrkeskompetens och goda språkkunskaper ger eleven en bra chans att få jobb. YFI ger

eleverna goda kunskaper om arbetslivet i Sverige och särskilt goda kunskaper om den bransch eleven har valt som inriktning för sina studier. Praktik, företagsbesök, besök från företag, och APL (arbetsplatsförlagt lärande) under den gymnasiala yrkesutbildningen ger en nära koppling av utbildningen till arbetslivet. YFI riktar sig till alla som är studerande inom sfi eftersom inget krav ställs på tidigare yrkesutbildning eller akademiska meriter.

Arbetsförmedlingen har inom ramen för etableringsuppdraget ansvaret för nyanländas etableringsplan med tillhörande arbetsmarknadsinsatser. Nyanlända erbjuds att studera sfi samt samhällsorientering i kommunens regi men för övriga arbetsmarknadsinsatser ansvarar Arbetsförmedlingen. Detta innebär konkret att Jobbtorg Stockholm och dess verksamheter inte kommer i kontakt med nyanlända under den tid de deltar i etableringen hos Arbetsförmedlingen. Nyanlända kan vara inskrivna i etableringen upp till 24 månader. Efter detta erbjuds de som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden möjligheten att skrivas in i jobb- och utvecklingsgarantin.

Majoriteten av de nyanlända som skrivs in i jobbtorgets verksamheter kommer via försörjningsstöd och stadsdelsnämnderna. Detta innebär att dessa personer ofta har en längre tids arbetslöshet bakom sig och står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Det är få utrikesfödda akademiker som återfinns bland de inskrivna på jobbtorgen. Under en kalendermånad är det i genomsnitt cirka 50 personer med registrerad eftergymnasial utbildning av de utrikes födda från länder utanför Norden. Dessa är fördelade på samtliga av nämndens åtta jobbtorg. Av samtliga inskrivna under år 2015 som uppgick till totalt 6 303 aspiranter vid Jobbtorg Stockholm var 771 av dessa utrikes födda med eftergymnasial utbildning. Detta motsvarar totalt cirka 12 procent av samtliga inskrivna under år 2015.

Arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet är att behoven hos utrikes födda med akademisk bakgrund som är inskrivna hos jobbtorgen inte skiljer sig från övriga målgrupper. Dessa individer har ofta samma behov av stöd och insatser som andra inskrivna med lägre utbildningsbakgrund. Den starka och kunskapsintensiva arbetsmarknaden i Stockholms stad gör att många med akademisk bakgrund hittar ett arbete. De flesta gör det under tiden som de får etableringsinsatser genom Arbetsförmedlingen. De som trots sina akademiska meriter inte lyckas hitta ett arbete under etableringstiden eller inom jobb- och utvecklingsgarantin hos Arbetsförmedlingen, och sedan skrivs in hos jobbtorgen, har ofta behov utöver att validera sina akademiska kunskaper. Utrikes födda akademiker erbjuds i likhet med övriga aspiranter inskrivna på

jobbtorg individanpassade insatser baserat på sina enskilda behov. Utöver detta har Jobbtorg Stockholm ett nätverk med särskild fokus på akademiker i syfte att erbjuda anpassade insatser till inskrivna akademiker samt utbyta erfarenheter. Även Jobbtorg Matchning har under flera år haft en särskild satsning på gruppen akademiker.

Enligt Arbetsförmedlingens rapport om arbetsmarknadsläget i Stockholms län (2015) är personer som högst har förgymnasial utbildning den grupp som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta avser både utrikes och inrikes födda. Av inskrivna utrikes födda under år 2015 var det totalt 569 aspiranter med upp till sex års grundskola som högsta utbildningsnivå. Det var 509 aspiranter av de inskrivna utrikes födda som har nio års grundskola som högsta utbildningsnivå och 918 aspiranter med gymnasialnivå. Baserat på att arbetsmarknaden i Stockholms stad är kunskapsintensiv bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att dessa aspiranter står längre ifrån arbetsmarknaden än utrikes födda med akademiska studier som högsta registrerade utbildningsnivå.

Med bakgrund av detta anser förvaltningen det inte motiverat att ytterligare jobbtorg ska inrättas med uppdraget att endast arbeta med utrikes födda akademiker samt yrkesarbetare med uppgiften att arbeta med validering. Detta eftersom befintliga verksamheter inom arbetsmarknadsnämnden tillgodoser utrikes föddas behov genom de utbildningar som sfi och vuxenutbildningen erbjuder samt aktiviteter och insatser på jobbtorgen för dem som är inskrivna där. I övrigt är det Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen av nyanlända att erbjuda validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare.

Bilaga

1. Motion (2016:10) av Johanna Sjö om inrättandet av två nya jobbtorg